Dosarul nr. 21r-1822/2022 *(1-22024718-02-21r-201022)*
Judecător: Victor Rațoi

D E C I Z I E
În numele Legii

10 aprilie 2023 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Oxana Robu
Judecători: Igor Mânăscurtă și Stelian Teleucă
Cu participarea
Avocatului: Natalia Pahopol

A examinat în ședință publică în ordine de recurs, *prin teleconferință,* recursul declarat de avocata Natalia Pahopol în interesele condamnatului Bogaciu Sergiu împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 29 septembrie 2022 potrivit căreia plângerea condamnatului **Bogaciu Sergiu *******cu privire la anularea sancțiunii disciplinare aplicate prin decizia Directorului Penitenciarului nr. 15 – Cricova din 15.02.2022 a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, și –

Termenul de examinare a cauzei:
Prima instanță: 21.02.2022 – 29.09.2022;
Instanța de recurs: 20.10.2022 – 10.04.2023;
Procedura de citare a fost legal executată.

Asupra recursului declarat de avocata Natalia Pahopol în interesele condamnatului Bogaciu Sergiu împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 29 septembrie 2022, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

C O N S T A T Ă:

1. La data de 18 februarie 2022 la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana a fost înregistrată plângerea condamnatului Bogaciu Sergiu *****privind anularea deciziilor șefului Penitenciarului nr. 15 - Cricova din 15 februarie 2022 privind sancționarea lui Bogaciu Sergiu *****cu sancțiunea „Suspendarea dreptului la întrevedere de scurtă și lungă durată pe un termen de 1 lună”.

2. Prin *încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 29 septembrie 2022* s-a respins ca fiind neîntemeiată plângerea condamnatului Bogaciu Sergiu

*****privind anularea deciziilor șefului Penitenciarului nr. 15 - Cricova din 15 februarie 2022 privind sancționarea lui Bogaciuc Sergiu *****cu sancțiunea „Suspendarea dreptului la întrevedere de scurtă și lungă durată pe un termen de 30 zile”.

3. *Împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 29 septembrie 2022 a declarat recurs avocata Natalia Pahopol în interesele condamnatului Bogaciu Sergiu prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă plângerea condamnatului Bogaciu Sergiu *****cu privire la anularea sancțiunii disciplinare.*

În motivarea cerințelor sale s-au invocat următoarele aspecte:

-condamnatul în plângerea sa a invocat că, la momentul presupusei abateri el nu se afla la locul indicat;

-în vederea probării acestei afirmaţii în şedinţa de judecată a fost administrată proba - înregistrare video. Din materialul video dat se poate vedea un bărbat care este întors cu spatele la camera video, respectiv în instanţa de judecată administraţia penitenciarului nu a putut demonstra că anume Bogaciu Sergiu se afla la momentul percheziţiei;

-aşadar, instanţa de judecată în urma aprecierii probei incorect a ajuns la concluzia că, materialul video prezentat demonstrează indubitabil prezența lui Bogaciu Sergiu la locul presupusei abateri disciplinare întrucât faţa persoanei din video dat nu poate fi văzută;

-respectiv, considerând că proba video nu este una concludentă, consideră că soluţia adoptată a fost bazată doar pe declarațiile colaboratorilor al Penitenciarului nr. 15;

-mai mult decât atât, consideră că însăşi sancţiunea aplicată nu corelează cu tratatele internaţionale la care RM este parte.

4. Prin încheierea Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2023 s-a dispus în temeiul Legii nr. 69 din 21.05.2020 „cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative” (în vigoare 26.05.2020) efectuarea teleconferinței în vederea examinării recursului declarat de avocata Natalia Pahopol în interesele condamnatului Bogaciu Sergiu împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 29 septembrie 2022 în incinta Curții de Apel Chișinău, condamnatul Bogaciu Sergiu, fiind deținut în Penitenciarul nr. 11 - Bălți.

4.1. La judecarea recursului, avocata Natalia Pahopol și condamnatul Bogaciu Sergiu au solicitat admiterea recursului în sensul declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 29 septembrie 2022.

4.2. Reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 15 - Cricova, fiind legal citat despre data, ora și locul examinării cauzei, în ședința de judecată în instanța de recurs nu s-a prezentat, prin cererea din 05 aprilie 2023 a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, iar cu referire la prevederile art. 447 alin. (1) Cod de Procedură Penală, instanța de recurs a dispus examinarea recursului în lipsa acestuia.

5. Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de *a admite recursul declarat de avocata Natalia Pahopol în interesele condamnatului Bogaciu Sergiu împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 29 septembrie 2022, cu casarea integrală a încheierii, inclusiv şi din oficiu în baza art. 409 alin. (2) CPP al RM, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond, în alt complet de judecată,* reieșind din următoarele considerente.

5.1. În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod de Procedură Penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 Cod de Procedură Penală, (1) Judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de Procedură Penală, (1) Judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 2) admite recursul, casînd hotărîrea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: c) dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

5.2. În conformitate cu art. 409 alin. (2) Cod de Procedură Penală, (2) În limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanţa de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate şi cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt şi de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăţi situaţia apelantului.

La judecarea recursului, instanța de recurs a constatat în temeiul art. 409 alin. (2) Cod de Procedură Penală, în afara temeiurilor invocate și cererile formulate de recurent că la judecarea cauzei în instanța de fond au fost admise erori de drept, care nu sunt susceptibile de a fi reparate în procedura de judecare a recursului, fiind imperativ de a fi casată integral încheierea, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) CPP al RM și cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond în alt complet de judecată.

5.3. Instanța de recurs reține că, la data de la data de 18 februarie 2022 la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana a fost înregistrată plângerea condamnatului Bogaciu Sergiu *****privind anularea deciziilor șefului Penitenciarului nr. 15 - Cricova din 15 februarie 2022 privind sancționarea lui Bogaciu Sergiu *****cu

sancțiunea ,,Suspendarea dreptului la întrevedere de scurtă și lungă durată pe un termen de 1 lună”.

Din materialele cauzei penale rezultă că, potrivit datelor administrate în proces, condamnatul Bogaciu Sergiu a fost sancționat de către șeful Penitenciarului nr. 15 - Cricova al ANP la 15 februarie 2022 cu sancțiunea ,,Suspendarea dreptului la întrevedere de scurtă și lungă durată pe un termen de 1 lună” pentru faptul că, la data de 10.02.2020 aproximativ la orele 10:00, Bogaciu Sergiu *****în timpul efectuării percheziției avea un comportament agresiv folosea cuvinte obscene în adresa personalului nu se supunea cerințelor legitime, creând obstacole în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Condamnatul Bogaciu Sergiu *****a refuzat să depună careva explicații în scris, verbal nu a recunoscut vina și careva argumente în apărarea sa nu a depus.

Decizia de aplicare a sancțiunii au fost adusă la cunoștința condamnatului la 15 februarie 2022, acesta a refuzat să semneze.

5.4. În conformitate cu art. 473[1] alin. (1), (2) Cod de Procedură Penală, împotriva actelor organului care pune în executare hotărîrea judecătorească de condamnare privativă de libertate (închisoare, detenţiune pe viaţă), condamnatul, precum şi alte persoane ale căror drepturi şi interese legitime au fost încălcate de aceste organe pot declara plîngere judecătorului de instrucţie din instanţa în a cărei rază teritorială se află organul respectiv”.

Potrivit art. 248[1] alin. (1), (2) Cod de Executare, (1) Împotriva deciziei şefului penitenciarului prin care a fost aplicată o sancţiune disciplinară, persoana condamnată, prin intermediul administraţiei instituţiei penitenciare, poate face plîngere la judecătorul de instrucţie în termen de 3 zile lucrătoare de la comunicarea deciziei. (2) Plîngerea împotriva deciziei privind aplicarea sancţiunii disciplinare se examinează în conformitate cu prevederile art.471 alin.(3) şi art.473[1] din Codul de procedură penală. Plîngerea depusă nu suspendă executarea sancţiunii disciplinare, cu excepţia izolării disciplinare.

Conform art. 245 Cod de Executare, (1) Constituie abateri disciplinare foarte grave încălcarea dispoziţiilor prevăzute la art.242[1] pct.1)–4) şi art.242[2] pct.1)–20) din prezentul cod, determinarea cu intenţie a altei persoane condamnate să săvîrşească una dintre faptele prevăzute la art.242[2] pct.1)–20) din prezentul cod, precum şi încălcarea altor obligaţii şi interdicţii prevăzute ca abateri foarte grave în alte acte normative. (2) Constituie abateri disciplinare grave încălcarea dispoziţiilor prevăzute la art.242[1] pct.5)–9) şi art.242[2] pct.21)–27) din prezentul cod, determinarea cu intenţie a altei persoane condamnate să săvîrşească una dintre faptele prevăzute la art.242[2] pct.21)–27) din prezentul cod, precum şi încălcarea altor obligaţii şi interdicţii prevăzute ca abateri grave în alte acte normative.

Potrivit art. 242/1 alin. (1), (2) și (4) Cod de Executare, condamnatul este obligat: 1) să îndeplinească necondiţionat cerinţele legitime ale personalului

penitenciar; 2) să se supună percheziţiei la intrare/ieşire în/din penitenciar, precum şi pe parcursul detenţiei, ori de cîte ori este necesar; 4) să se abțină de la acțiuni sau activități care ar crea dificultăţi la îndeplinirea obligațiilor de serviciu ale personalului penitenciar sau altor persoane.

Conform art. 242/2 pct. 22) Cod de Executare, condamnaților le este interzis: 22) exprimarea, în public, prin gesturi sau acte obscene ori care atrag dezaprobarea publică, folosirea cuvintelor argotice, obscenităților, înjurăturilor, atribuirea şi însuşirea poreclelor, insultarea sau săvîrşirea altor acțiuni care jignesc demnitatea personalului penitenciar, condamnaţilor şi altor persoane.

5.4.1. Din cuprinsul încheierii contestate rezultă că, instanța de fond a constatat că, la data de 15.02.2022, șeful Instituției Penitenciare nr. 15 - Cricova al ANP legal l-a recunoscut pe condamnatul Bogaciu Sergiu *****vinovat de comiterea abaterii disciplinare, deoarece s-au constatat faptele imputate acestuia. Instanța constată că comportamentul respectiv ilicit al condamnatului Bogaciu Sergiu *****la 10.02.2022 se probează prin raportul din data de 10.02.2022 al SSRP agent șef adjunct de justiție Railean Andrei care a explicat că, „la data de 10.02.2022 aproximativ la orele 10:00 în timpul efectuării percheziției inopinate a sectorului 3 et. 3 condamnatul Bogaciu Sergiu *****a dat dovadă de un comportament agresiv folosind expresii obscene în adresa colaboratorilor penitenciarului nu se supunea cerințelor legale, creând obstacole în exercitarea atribuțiilor de serviciu”. Declarații similare a făcut și agent superior al SSRP agent adjunct de justiție al Penitenciarului nr. 15 - Cricova Crucovici Alexandru. Înregistrarea video administrată în instanța de judecată combate de asemenea argumentele condamnatului precum că în perioada respectivă în care s-a efectuat acțiunea de percheziție nu se afla în odaia respectivă”.

5.4.2. Prin prisma normelor precitate, analizând materialele cauzei, dar și motivarea primei instanțe, Colegiul atestă că la baza soluției instanței de fond au stat doar actele întocmite de administrația instituției penitenciare, și anume decizia de sancționare și rapoartele ofițerilor care activează în Penitenciarul nr. 15 - Cricova.

Potrivit pct. 596^1 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006, rezultatele verificărilor circumstanţelor abaterii disciplinare identificate se consemnează de persoana responsabilă într-o încheiere şi înaintează materialele şi propunerile respective şefului penitenciarului, pentru luarea deciziei. Se interzice investigarea circumstanţelor cu privire la abaterea disciplinară de către aceleaşi persoane care le-au constatat.

Cu referire la prevederile normative, Colegiul Penal menționează că rapoartele ofițerilor care activează în cadrul instituției penitenciare nu pot constitui în mod individual unica probă care demonstrează temeinicia aplicării unei

sancțiuni disciplinare unui condamnat, aceste acte constituind doar temei de inițiere a unor investigații în privința pretinselor abateri.

Colegiul Penal observă că, după inițierea investigațiilor efectuate de persoanele responsabile din cadrul instituției penitenciare cu privire la abaterile disciplinare sesizate prin rapoartele ofițerilor, unicele materiale acumulate constituie rapoartele ofițerilor care activează în cadrul instituției penitenciare, încheierea cu privire la cercetarea abaterii disciplinare din 14 februarie 2022, respectiv, decizia cu privire la aplicarea deținutului a sancțiunii disciplinare.

5.5. Cu referire la aspectele invocate, instanța de recurs atestă că, prima instanță a verificat în mod superficial circumstanțele de fapt ale cauzei și nu a supus spre examinare și cercetare în cadrul ședinței de judecată argumentele invocate de către partea apărării, astfel nefiind prezentată o argumentare a instanței de judecată asupra celor invocate de către condamnat în susținerea poziției sale.

Or, în speță, Colegiul Penal atestă că, condamnatul în plângerea sa a invocat că, la momentul presupusei abateri el nu se afla la locul indicat.

În vederea probării acestei afirmaţii în şedinţa de judecată a fost administrată proba - înregistrare video.

După cum a invocat partea apărării, din materialul video dat se poate vedea un bărbat care este întors cu spatele la camera video, iar în instanţa de judecată administrația penitenciarului nu a putut demonstra că, anume Bogaciu Sergiu se afla la momentul percheziției.

În acest sens, Colegiul Penal observă că, în încheierea contestată nu se regăsește nici o apreciere a instanței de fond cu privire la înregistrarea video anexată la materialele cauzei penale.

Astfel, instanța de fond a omis să se expună asupra argumentelor părții apărării menționate supra, or, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părţi că, cererile lor au fost analizate cu atenție şi oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care instanţa o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, concisă şi fermă, într-un cuvânt să aibă putere de convingere.

Totodată, în încheierea instanței de fond nu se explică și nu se combat argumentele invocate de partea apărării, nu se explică circumstanțele referitor la probatoriul indicat, dar declarativ se indică că a fost respectată procedura legală și că, condamnatul a comis abaterea disciplinară, or, această argumentare este insuficientă.

Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare vor atrage casarea ei. Conform jurisprudenței CEDO, în cauza Fomin c. Moldovei (cererea nr. 36755/06) Curtea a statuat că: „Rolul unei Decizii motivate este să demonstreze părţilor că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părților posibilitatea de a o contesta precum şi posibilitatea ca Decizia să fie revizuită de

către o instanţă de recurs”. Doar prin adoptarea unei decizii motivate, poate avea loc un control public al administrației Justiției”. Lipsa unei motivări adecvate cerințelor legii într-o hotărâre judecătorească afectează grav respectarea garanțiilor procedurale a părţilor la un proces echitabil. În acelaşi timp se precizează că, obligația instanței de a-şi motiva hotărârea face parte din setul de garanţii stabilite pentru existenţa unui proces echitabil.

Or, potrivit jurisprudenţei constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenţiei, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părţile au fost auzite în cadrul procesului penal *(Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov şi alţii c. Rusiei (2007) §85).*

5.5.1. În conexiunea celor relatate, se stabilește că, soluția instanței de fond nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță, respectiv, instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii.

5.5.2. Ca urmare, instanța de recurs atestă că, erorile admise de către instanța de fond echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, ceea ce implică casarea încheierii integral, cu remiterea cauzei la rejudecare către instanța de fond, în alt complet de judecată, pentru înlăturarea erorilor admise.

La rejudecarea cauzei instanța de fond urmează *să aprecieze probele administrate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de Procedură Penală, să dea apreciere atât dovezilor prezentate de către administraţia instituției penitenciare, cât şi argumentelor condamnatului*, respectiv, să înlăture lacunele comise, să examineze cauza sub toate aspectele, complet şi obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil şi în dependenţă de probele acumulate, să pronunţe o hotărâre legală, întemeiată şi motivată, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate de către participanții la proces.

6. Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art. 449 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de Procedură Penală, Colegiul Penal va admite recursul declarat de avocata Natalia Pahopol în interesele condamnatului Bogaciu Sergiu împotriva

încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 29 septembrie 2022, cu casarea încheierii integral, inclusiv și din oficiu în baza art. 409 CPP al RM și va dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond în alt complet de judecată.

7. În conformitate cu art. art. 409 alin. (2), 437 alin. (1), pct. 4), 448, 449 alin. (1), pct. 2), lit. c), 472 Cod de Procedură Penală al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

D E C I D E:

Recursul declarat de avocata Natalia Pahopol în interesele condamnatului Bogaciu Sergiu împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 29 septembrie 2022 potrivit căreia plângerea condamnatului **Bogaciu Sergiu *******cu privire la anularea sancțiunii disciplinare aplicate prin decizia Directorului Penitenciarului nr. 15 – Cricova din 15.02.2022 a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, *se admite, casează integral încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 29 septembrie 2022, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) CPP al RM, cu trimiterea cauzei la rejudecare către instanţa de fond, în alt complet de judecată.*

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: Oxana Robu

Judecător: Igor Mânăscurtă

Judecător: Stelian Teleucă